
Vyučovací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: **Komunikační a slohové výchovy**, **Jazykové výchovy** a **Literární výchovy**. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život. Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Časová dotace

1. ročník – 8 + 1 vyučovací hodina týdně (1 disponibilní hodina)
2. ročník – 8 + 1 vyučovací hodina týdně (1 disponibilní hodina)
3. ročník – 7 + 2 vyučovací hodiny týdně (2 disponibilní hodiny)
4. ročník – 5 + 1 vyučovací hodina týdně (1 disponibilní hodina)
5. ročník – 5 + 1 vyučovací hodina týdně (1 disponibilní hodina)

- 6. ročník – 4 + 1 vyučovací hodina týdně (1 disponibilní hodina)
- 7. ročník – 3 + 2 vyučovací hodiny týdně (2 disponibilní hodiny)
- 8. ročník – 4 + 1 vyučovací hodina týdně (1 disponibilní hodina)
- 9. ročník – 4 + 1 vyučovací hodina týdně (1 disponibilní hodina)